palawat ehk märga kardab, kui kewadise seemne-iwa taimed. Aga kus rahwas ühtepuhku isa isade kombel suwe wilja külwi wäga ilja peale jätab, sest et iline külw sagedamast lopsakamat kasu näitab, ja se läbi iga sügisel warem külma wiga kui küpsemist leiab: seal ei wõi neile kedagi abi teha. Üks põlenud kas peab juba ühekordsest tulenäpistamisest tuld hakama kartma, ja üks mõistlik loom, kui inimene, ei oska kümne ja kahekümne wilja äparduse läbi mite targemaks minna! Ehk kül Jüri sitika poegadest ial ei läinud külwi aega waatama, kas warane, keskmine ehk wiimne külw kõige mõnusam saaks olema, siiski oli ta korra seda pruugiks wõtnud, et ial kõik suwewilja ühel ajal maha ei teinud, waid ika ühe tüki waremine, teise natuke iljemine, aga ei mite nõnda wiiblikul, et wili weel haljas oleks olnud, kui öö külmad hakawad liikuma. Juhtus kogemata wäga warane külma ärmatis iljemaks jäänud wilja näpistama ja seemne idule wiga tegema, siis andis warane külw iga aasta seemne tarwituse ja jäi weel mõni wak majatarwituseks üle. — Lapsed olid Jüril priskeks nooreks inimeseks kaswanud, wanematel igas kohas töö-abiks, mispärast enam nii palju päilisi tarwis ei läinud, kui esimestel aastatel. Suurem osa sest hakatusel maja pidamiste asjade korrale seadmise ja põldude kosutamise tarbeks kulutud rahast kandis juba rohkest intressisi peremehele. Nast aastalt laiemale raeatud kartuhwli tükid põllul tegid wõimalikuks, et nüüd palju wähäm wilja iwi lojustele majas ärakulus, waid kari talwel kartuhwlid suurukseks sai, aga se wõrra wilja müümise tarwis ülejäi.

Kui kewade Sookülа ja muu ümberkaudne külade karjalojuksed lahjad, rammutumad ja wana kartwaga murule aeti, siis näitasid Jüri lehmad, ärjad ja mullikad, kui oleksid naad talwel nuumal olnud, kõik uue kartwaga ja prisked. Juba enne Jüri talusse asumist oli mõne madala wesise kohta kraawisi wäljale leigatud, mis Jüri puhastas ja mõnda kohtadesse uusi peale leikas. Aga et se läbi palju põllumaad raisku läks, mis laiemale aetud kartuhwli pidamine ika enam ja enam tarwitas, oli Jüri nõuuks wõtnud, kraawitegemist teistwiisi toimetada. Mõisas oli ta koolmeistri sjuust kuulnud, kuda rahwas wõeral maadel, kus inimese wäga paksust, aga maapinda toidukandmise tarwis wäga kitsalt on, teewad. Tema leikas kraawid jala sügawamaks kui enne olid olnud, täitis neid põllult wälja kaewatud raudkiwidega üle poole nii sügawalt täis, et kündes adrasahk kiwisse ei wõinud puutuda; pani siis kämla paksuselt pika soosamblaid kiwide peale, mis mulda ei lasknud läbi wariseda, ja täitis pealmist kraawi osa mullaga jälle põllumaa kõrguseni. Nõnda kaswis iljemine krawide kohal kena wili, senni kui wesi mulla alla kiwide wahele walgus, kus ta wilja juurtele kahju ei wõinud teha.

Konglamäe herra käis ratsa sõites igal suwel paari korda Jüri peres sees, waatas kõik korralised tallitused wäljal, aias ja heinamaal teraselt, kiitis hooleliku peremeest igas tükis ja ütles ükskord jutu westes: „Ma annaksin mõne saca rubla selle eest, kui minu walla peremehed siuu maja- ja maa-pidamisest mõnda endale õpetuseks wõtaksid, ja üht ehk teist hääd hakaksid järeltege-